

# Egyenlő eséllyel? Érzékenyítés a téma iránt

**Az Egyenlő bánásmód mindenkit megillet**

***Jog és kötelezettség***

## Az Egyenlő bánásmód mindenkit megillet

hogyan megvalósuljon:

- ✓ az egyénnek, ismerni kell a jogait,
- ✓ fel kell ismernie az adódó lehetőségeket,
- ✓ és nem szabad eltérni semmilyen fajtáját a diszkriminációnak

## Fogalom meghatározások

- **Gender mainstreaming**
- **Esélyegyenlőség – Esélyteremtés**
- **Egyenlőbánásmód**
- **Diszkrimináció**
- **Sztereotípa**
- **Előítélet**

## Sztereotípiá

1. A sztereotípiá lényege a kategorizálás.
2. Lehet pozitív vagy negatív egyaránt.
3. Társadalmi csoportoknak vagy rétegeknek tulajdonított jellemzőket foglal magába, amelyek társadalmilag elfogadott hiedelemrendszert alkotnak.
4. Csak és kizárólag emberek csoportjára vonatkozó strukturált információhalmazt jelöl, amely tartalmazhat többek között személyiségvonásokat, fizikai tulajdonságokat, társadalmi szerepeket, vagy akár sajátos viselkedési formákat is.

## Sztereotípiák hátrányai

- A valóságot leegyszerűsíti.
- A csoport bizonyos jellemvonásait vagy motívumait túláltalánosítja.
- Képes a meglévő egyenlőtlenségeket igazolni.

### Következmény:

- *túlzott egyformaság és a merev elvárások*
- *előítélet és diszkrimináció*

## Előítélet

- Hibás vagy merev attitűd, viszonyulás, beállítódás az emberek egy csoportjával, vagy e csoport tagjaival szemben.
- Sommás ítélet.
- Nem a tényleges tapasztalaton alapul.
- Másokról való feltételezés elegendő bizonyíték nélkül.
- Kedvező vagy kedvezőtlen érzelmi viszonyulás, túláltalánosított, téves nézet.

## Előítélet / sztereotípa

### *Film*

- **A sztereotípiák megmerevedve előítéletté válnak.**
- **Az előítéletekben nem is az általánosítás, hanem a tendenciózusság veszélyes.**

## Diszkrimináció

- **Az előítélet diszkriminációhoz vezethet**
- **Hátrányos megkülönböztetés, valamely tulajdonság, vagy csoporthoz való tartozás alapján.**



## Nemzetközi kötelezettségek

### Az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozata

*film*

### EURÓPAI UNIÓ

- ✓ Római Szerződés 157 cikk
  - ✓ Irányelvek
  - ✓ Zaklatás (Megállapodás)
  - ✓ Ajánlások (kvóták)

### ENSZ-CEDAW egyezmények

### ILO

## „Magyarország Alaptörvénye (2011. április 25.) XV. cikk

- (1) A törvény előtt mindenki egyenlő. Minden ember jogképes.
- (2) Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékoság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja.
- (3) A nők és a férfiak egyenjogúak.
- (4) Magyarország az esélyegyenlőség megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.
- (5) Magyarország külön intézkedésekkel védi a gyermekeket, a nőket, az időseket és a fogyatékkal élőket.”

### **Kimaradt az egyenlő értékű munkáért, egyenlő bér elve.**

- **Nem felel meg az EU alapkövetelményének**
- **Lehetőséget teremt a különböző minimálbérre  
(közfoglalkoztatás)**
- **Melegágya a diszkriminációnak**

## ☐ EURÓPAI UNIÓ

### ✓ Irányelvek

A TANÁCS 1975. február 10-i IRÁNYELVE a férfiak és a nők egyenlődíjazása elvének alkalmazására vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről

**Egyenlő *értékű* munkáért egyenlő bér**

## Esélyegyenlőségi Tv

1998. évi XXVI. törvény

*a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról<sup>1</sup>*

A **fogyatékossgal élők** jogai és körülményeinek szabályozása van benne,

- az akadálymentesítés szabályrendszerétől,
- az ellátási formáig.

## 2003. évi CXXV. törvény *az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról<sup>1</sup>*

- **Védett tulajdonságok**
- **Bizonyítási teher megfordítása**
- **Közérdekű igény érvényesítés csak a szakszervezeteknek**
- **Esélyegyenlőségi Terv**
- **Települési esélyegyenlőségi program**

- ❖ Az **egyenlő bánásmód követelményének megsértését jelenti** a közvetlen hátrányos megkülönböztetés, a közvetett hátrányos megkülönböztetés, a zaklatás, a jogellenes elkülönítés, a megtorlás, valamint az ezekre adott utasítás.
- ❖ **Közvetlen hátrányos megkülönböztetésnek** minősül az olyan rendelkezés, amelynek eredményeként egy személy vagy csoport valós vagy vélt tulajdonsága miatt részesül kedvezőtlenebb bánásmódban, mint amelyben más csoport
- ❖ **Közvetett hátrányos megkülönböztetésnek** minősül az a közvetlen hátrányos megkülönböztetésnek nem minősülő, látszólag az egyenlő bánásmód követelményének megfelelő rendelkezés, amely a fent felsorolt tulajdonságokkal rendelkező egyes személyeket vagy csoportokat lényegesen nagyobb arányban hátrányosabb helyzetbe hoz, mint amelyben más, összehasonlítható helyzetben lévő személy vagy csoport volt, van vagy lenne.

Nem jelenti az egyenlő bánásmód követelményének megsértését a munka jellege vagy természete alapján indokolt, az alkalmazásnál számba vehető minden lényeges és jogszerű feltételre alapozott arányos megkülönböztetés.

❖ ***Előnyben részesítés:***

1. Nem jelenti az egyenlő bánásmód követelményének megsértését az a rendelkezés, amely egy kifejezetten megjelölt társadalmi csoport tárgyilagos értékelésen alapuló esélyegyenlőtlenségének felszámolására irányul, ha az törvényen vagy törvény felhatalmazása alapján kiadott kormányrendeleten, illetve kollektív szerződésen alapul, és határozott időre vagy határozott feltétel bekövetkeztéig szól, vagy
2. Az (1) bekezdésben meghatározott rendelkezés nem sérthet alapvető jogot, nem biztosíthat feltétlen előnyt, és nem zárhatja ki az egyéni szempontok mérlegelését.

## Közérdekű igényérvényesítés

**20. § (1) Az egyenlő bánásmód követelményének megsértése miatt bíróság előtt személyiségi jogi pert, valamint munkaügyi pert indíthat**

- a) az ügyész,**
- b) a hatóság,**
- c) a civil és érdek-képviselői szervezet,**

**ha az egyenlő bánásmód követelményének megsértése vagy annak közvetlen veszélye olyan tulajdonságon alapult, amely az egyes ember személyiségének lényegi vonása, és a jogsértés vagy annak közvetlen veszélye személyek pontosan meg nem határozható, nagyobb csoportját érinti.**

**(2) A hatóság haladéktalanul törli azokat a személyes és különleges adatokat, amelyek kezelése az (1) bekezdés szerinti hatásköre gyakorlásához nem elengedhetetlenül szükséges**



## 2004. évi CXL törvény

- **Egyenlő Bánásmód Hatóság (EBH) működése**
  - *Eltiltás*
  - *Büntetés*
  - *Közzététel*
  - *Megegyezés*
- [Fekete lista](#)
- **Szankció**
- **Büntetés**
- **Előny (plusz pontok az EU-s pályázatoknál)**

## ✓ Zaklatás

*A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE A TANÁCSNAK ÉS AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK a munkahelyi zaklatásról és erőszakról szóló európai keret-megállapodásról történő értesítésről Brüsszel, 8.11.2007 COM(2007) 686 végleges*

**Munkahelyi zaklatásnak minősül, a munkatársak viszonyát megrontó, a munkahelyi légkört megmérgező, nem szakmai alapon nyugvó, és többnyire nem racionális okokból eredeztethető ellenségeskedést.**

**Az emberi méltóság megsértését eredményező magatartás, változatos módon valósulhat meg. A zaklatás és erőszak különféle formái a munkahelyen is megjelenhetnek.**

**Jellemzői:**

- lehet fizikai, pszichológiai és/vagy szexuális,
- lehet egyszeri eset vagy rendszeresebb viselkedésforma,
- előfordulhat munkatársak között, felettes és beosztott között vagy harmadik felek részvételével (pl. ügyfelek, stb.),
- a tiszteletlenség könnyebb esetétől a súlyosabb esetekig, akár a közhatóságok beavatkozását igénylő bűncselekményekig terjedhet.

## **A munkáltató vállalja, hogy:**

- a panaszokat a lehető leggyorsabban kivizsgálja és kezeli,
- az eljárást részletes információval kell alátámasztani,
- az eljárás során a méltóság, bizalom, pártatlanság és tisztességes bánásmód elvét betartja, ez minden fél érdeké,
- az elkövető ellen meghozza a szükséges intézkedéseket, amelyek a fegyelmi eljárástól kezdve az elbocsátásig terjedhetnek,
- a hamis vádak nem tűrhetők el, és eljárást vonhat maga után,
- az áldozatot – szükség esetén – újbóli beilleszkedéséhez támogatásban részesíti.



# Köszönöm a figyelmet!

Az előadás a TÁMOP-2.5.3.A-13/1-2013-0042  
PROJEKT finanszírozásával valósult meg.

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség  
[www.ujszechenyiterv.gov.hu](http://www.ujszechenyiterv.gov.hu)  
06 40 638 638



A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.